

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : E-99074258-610-07
Konu : Soru Önergisi

11/01/2022

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : a) 09.12.2021 tarihli ve E-43452547-120.07-924976 sayılı yazınız.
b) 24.12.2021 tarihli ve E-43452547-120.07-933906 sayılı yazınız.

İlgi (a) yazınız ekinde alınan Adana Milletvekili Tulay HATIMOĞULLARI ORUÇ'un 7/54857, ilgi (b) yazınız ekinde alınan Muğla Milletvekili Suat ÖZCAN'ın 7/55511, 7/55513, 7/55514, 7/55516, 7/55526 esas numaralı yazılı soru önermeleri incelenmiş olup konuya ilişkin bilgiler ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Mahmut ÖZER
Millî Eğitim Bakanı

Ek: Bilgi (16 Sayfa)

7/54857 62-62

7/55511

7/55513

7/55514

7/55516

7/55526

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

7/55511

MUĞLA MİLLETVEKİLİ SUAT ÖZCAN'IN 7/55511 ESAS NUMARALI YAZILI
SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN BİLGİ

Her çocuğun okula gitme ve nitelikli eğitim alma hakkı gözetilerek yoksul aile çocuklarının eğitime erişiminin sağlanması amacıyla Bakanlığımızca çeşitli projeler yürütülmektedir. Bunlara örnek olarak “Erken Çocukluk Eğitiminde Kalite ve Erişimin Artırılması Projesi” gösterilebilir. Bu proje ile;

- Dezavantajlı çocuklar başta olmak üzere çocukların kırtasiye ihtiyaçlarının karşılanması,

- Şartlı eğitim yardımlarının okul öncesi eğitime devam eden çocuklara da verilmeye başlanması,

- Ders yılı içerisinde okula gidemeyen çocuklar için yaz okullarının yaygınlaştırılması,

- Dezavantajlı çocuklar için eğitime erişimde geliştirilen farklı modellerin pilot uygulamalarının tamamlanması,

- Şartları elverişsiz hanelerde yaşayan ve okul öncesi eğitime erişimi olmayan çocukları ev ortamında desteklemek amacıyla içinde 52 farklı materyal bulunan “Benim Oyun Sandığım” seti hazırlanarak 2021-2022 eğitim öğretim yılında 9476 sandık çocukların evine ulaştırılarak bu çocukların eğitimlerinin desteklenmesi,

- Şartları elverişsiz hanelerdeki çocukların aileleri ile verimli zaman geçirebilmeleri için ilkokula daha hazır başlamalarını sağlamak amacıyla Erken Çocukluk Eğitim Takvimi hazırlanarak “Benim Oyun Sandığım” seti ile birlikte ailelere ulaştırılması,

- Şartları elverişsiz hanelerde yaşayan ailelerin çocuklarıyla evde verimli vakit geçirebilmeleri için ulaşılabilir ve maliyeti düşük materyaller ile bir ana malzemeden çeşitli ürünler ortaya koymayı teşvik eden “Bir Şeyden Çok Şey” etkinlik kitabı ve çocukların düşünme, hayal etme, merak, yaratıcılık, problem çözme becerilerini geliştirmeye yönelik “İlk Arkadaşım” etkinlik kitabının geliştirilerek 11.000 aileye dağıtılması,

- İlk Arkadaşım ve Bir Şeyden Çok Şey etkinlik kitaplarının kullanımını desteklemek amacıyla kalem, silgi, boya kalemleri vb. materyallerden oluşan bir boya setinin şartları elverişsiz hanelerde yaşayan ailelere bu kitaplarla birlikte ulaştırılması,

- Erken çocukluk eğitimine yönelik bir eğitim öğretim yılını kapsayan EBA TV çekimlerinin yapılarak erken çocukluk eğitiminde tüm gelişim alanlarını destekleyecek şekilde uzaktan eğitim içeriklerinin hazırlanması,

- Erken çocukluk döneminden başlanarak çocuklara okuma alışkanlığı kazandırmak, onların kelime hazinesini artırmak, dinleme ve konuşma yeteneklerinin gelişimlerini desteklemek amacıyla 2021-2022 eğitim öğretim yılında dezavantajlı okul öncesi eğitim kurumlarına 365 gün öykü seti (53 öykü kitabından oluşan) ile sınıf kitaplığının kurulması,

- Özellikle Suriyeli çocukların yoğun olduğu yerleşim yerlerindeki derslik ihtiyacının karşılanması için 356 konteyner derslik yapımının gerçekleştirilerek, her türlü donatım ve eğitim materyali ihtiyaçlarının karşılanarak 17.000 çocukluk kapasite oluşturulması

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

hedeflenmektedir.

Ortaöğretim kurumlarımızda da 11. Kalkınma Planı, Millî Eğitim Bakanlığı 2019–2023 Stratejik Planı gibi üst politika belgeleri kapsamında;

- 1- Okullar arası başarı farkının analizi ve politika önerilerinin geliştirilmesi,
- 2- Öğrencilerin devamsızlık yapmasında etkili olan faktörlerin belirlenmesi ve politika geliştirilmesi,
- 3- Sosyal etkinliklerin etkililiği,
- 4-Açık öğretim liselerine yönelme sebeplerinin belirlenmesi ve politika önerilerinin geliştirilmesi,
- 5- Ortaöğretimi tamamlama

ile ilgili çalışmalar gerçekleştirilmektedir. Bu kapsamda önleme, müdahale ve telafi modelinin geliştirilmesi ve uygulanması yoluyla ortaöğretime devam ve okullaşma oranlarını artırma çabalarını desteklemek amacıyla hazırlanan “Ortaöğretimde Devam ve Okullaşma Oranlarının Artırılması için Teknik Yardım Projesi” çalışmaları 13 Aralık 2021 tarihi itibarıyla başlatılmıştır. Proje ile oluşturulan özel çalışma gruplarında dezavantajlı bölgelerdeki okulların çok boyutlu desteklenmesi çalışması yürütülmektedir.

Özel eğitim ihtiyacı olan öğrencilerin eğitime erişimlerinin artırılması amacıyla; özel eğitim okullarına ve özel eğitim sınıflarına devam eden öğrencilere ücretsiz taşıma, özel eğitim okullarına devam eden öğrencilere ücretsiz öğle yemeği hizmeti sunulmaktadır. Görme, bedensel ve işitme yetersizliği olan öğrenciler için Türkiye'nin farklı illerinde pansiyonlu özel eğitim okulları açılmakta, söz konusu okullarda öğrenciler ücretsiz olarak eğitimlerini sürdürebilmektedir.

Ayrıca özel eğitim ihtiyacı olan öğrencilerin sunulan eğitim hizmetlerinden daha uzun süreli yararlanması amacıyla özel eğitim programı uygulayan ortaöğretim kurumları ile bu programların uygulandığı özel eğitim sınıflarına 27 yaşından gün almamış özel eğitim ihtiyacı olan bireylerin kaydı yapılabilmektedir.

Konu ile ilgili bir başka projede “Ortaöğretimde Eğitimi ve Eğitime Erişimi Güçlendirme Projesi”dir. Proje ile okullarda sürekli devamsız ve devamsızlık oranı yüksek öğrencilerin tekrar eğitim ve öğretim faaliyetlerine katılmalarını sağlamak, okullaşma oranlarının artırılması adına devamsızlık konusunda erken uyarı sistemi geliştirmek, öğrencilerin eğitime erişim ve gelişim ihtiyaçlarının zaman ve mekân sınırlaması olmaksızın karşılanması için dijital içerikler oluşturmak, dijital içeriklere ulaşımı kısıtlı olan öğrencilerin içeriklere erişimini sağlamak, dezavantajlı bölgelerde bulunan okullara kütüphane inşa ederek kitap temini sağlamak, böylelikle öğrencilere kitap okuma ve eleştirel bakış kültürünü kazandırmak, öğrencilerin yapay zekâ alanında gelişimini sağlamak adına yapay zekâ alanında ilgili kuruluşlar ile iş birliği kurmak, öğrencilerin yabancı dil becerilerini geliştirmek adına konuşma, dinleme, okuma ve yazma becerilerinin yükseltilmesi amacıyla yeni materyallerin hazırlanması ve dijital içeriklerin geliştirilmesi, eğitim ortamlarında hijyen şartlarını en üst seviyeye taşımak, salgın ve benzeri durumlara karşı tedbirlerini almış güvenli eğitim-öğretim ortamları oluşturmak amaçlanmaktadır. Bununla birlikte proje kapsamında “Ortaöğretimde Devam ve Okullaşma Oranlarının Artırılması Operasyonu” yürütülmektedir.

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Avrupa Birliği Katılım Öncesi Mali Yardım Aracı (IPA II) kapsamında desteklenmek üzere kabul edilen proje ile ortaöğretimde öğrencilerin okula aidiyet duygularının geliştirilmesi, okul ortamlarının cazip hale getirilmesi, okuldaki motivasyonlarının iyileştirilmesi ve öğretmen-öğrenci etkileşiminin artırılmasına yönelik çalışmalar yapılarak okula devam ve okullaşma oranlarının artırılması hedeflenmektedir.

AB Katılım Öncesi Mali Yardım Aracı (IPA II) İnsan Kaynağının Geliştirilmesi Programı kapsamında “*Türkiye’de Okula Katılımın Artırılması İçin Şartlı Nakit Transferinin Etkisinin Güçlendirilmesi Projesi (ŞNT-II)*”, Bakanlığımız ile Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının iştirakiyle yürütülmektedir. Eğitime Yönelik Şartlı Nakit Transferi (ŞNT) programı, yoksulluk riski altındaki ailelerin çocuklarını düzenli okula göndermelerini hedefleyen düzenli ve nakdi bir sosyal yardım programıdır. ŞNT eğitim bileşeni *Türkiye’de Şartlı Eğitim Yardımı* programı adı ile uygulanmaktadır.

5580 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanunu’nun 13’üncü maddesindeki “*Kurumlar, öğrenim gören öğrenci sayısının yüzde üçünden az olmamak üzere ücretsiz öğrenci okutmakla yükümlüdür. Bakanlıkça bu oran yüzde ona kadar artırılabilir. (Ek cümle: 06.02.2014-6518/84 md.) Ücretsiz okutmada; 12.04.1991 tarihli ve 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu, 03.11.1980 tarihli ve 2330 sayılı Nakdi Tazminat ve Aylık Bağlanması Hakkında Kanun veya 2330 sayılı Kanun hükümleri uygulanarak aylık bağlanmasını gerektiren kanunlar, 08.06.1949 tarihli ve 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanunu’nun 56’ncı, mülga 45’inci ve 64’üncü maddeleri ile 31.05.2006 tarihli ve 5510 sayılı Kanunun 47’nci maddesi kapsamında harp veya vazife malulü sayılanların ilk ve orta öğretim çağındaki çocukları ile haklarında korunma, bakım veya barınma kararı verilen çocuklara öncelik verilir. Ücretsiz okutulacak öğrencilerin yüzdesi, seçimi ve kurumlara kabul şartlarına ilişkin usûl ve esaslar yönetmelikle belirlenir. Kurumlar ayrıca, öğrenim bursu verebilirler. Öğrenim bursu verilmesine ilişkin usûl ve esaslar yönetmelikle belirlenir.*” hükmü doğrultusunda belirlenen kontenjan dâhilinde yoksul, dezavantajlı aile çocuklarının özel okullarda ücretsiz eğitim alması imkanı sağlanmaktadır.

Yürütülen projeler ile birlikte öğrenci taşıma uygulaması ile de dezavantajlı öğrencilerin eğitime erişimi desteklenmeye çalışılmaktadır. Öğrenci taşıma uygulaması “*Taşıma Yoluyla Eğitime Erişim Yönetmeliği*” hükümleri çerçevesinde yürütülmektedir. Bu kapsamda, Yönetmeliğin amaç başlıklı 1’inci maddesinde “*Bu Yönetmeliğin amacı, Millî Eğitim Temel Kanunu ile tanınan eğitim hakkından yoksun kalması muhtemel ilköğretim, ortaöğretim ve özel eğitim okul/kurumlarına devam eden öğrenciler ile yaygın eğitim hizmetinden yararlanan özel eğitim kursiyerlerinin resmî okul/kurumlarda taşıma yoluyla eğitime erişimlerini sağlamak için gerekli usul ve esasları belirlemektir.*” hükmü yer almaktadır.

Aynı Yönetmelik’te yer alan öğrencisi taşınacak okul ve yerleşim biriminde aranacak şartlar başlıklı 8’inci maddesinde;

“(1) Toplu taşıma hizmeti bulunmayan, öğrencisi taşıma kapsamına alınacak okul ve yerleşim biriminin seçiminde;

a) Nüfusun az veya dağınık olması, öğrenci sayısındaki yetersizlik, yerleşim yerinin coğrafi özellikleri, yol şartları,

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

b) Eğitime erişim ihtiyacı olan öğrencinin sürekli veya geçici ikamet ettiği yerleşim yerinde bu ihtiyacını karşılayacağı türde eğitim kurumu bulunmaması veya bu kurumların kapalı olması,

c) Doğal afetler, salgın hastalıklar, can ve mal kaybı tehlikesi gibi ani ve beklenmedik olayların ortaya çıkması ve/veya bu olaylar sonucunda; tamir, güçlendirme, bertaraf veya tedavi çalışmaları yapılıyor olması,

ç) Göçler ve mevsimlik işçi hareketleri olması,
gibi özellikler aranır.

(2) Öğrencisi taşınacak yerleşim yerinin taşıma merkezine uzaklığının en az 2 kilometre olması esas olup 50 kilometreden daha fazla mesafeden taşıma yapılmaz. Birinci fıkrada sayılan özellikler sebebiyle bu mesafelerin artırılıp azaltılmasına gerekçe belirtmek suretiyle Planlama Komisyonu karar verebilir.

(3) En az bir ders yılı parasız yatılı öğrenim gören ortaöğretim öğrencileri taşıma kapsamında değerlendirilebilir. Parasız yatılılıktan öğrenci taşıma uygulamasına geçişler için başvurular, öğrenci velisi tarafından parasız yatılı olarak öğrenim gördüğü okul müdürlüğüne, ders bitiminden haziran ayının sonuna kadar yapılır. Okul müdürlüklerinden gelen bu başvurular, parasız yatılılık ve bursluluk komisyonunun görüşleri de alınarak Planlama Komisyonunca değerlendirilir.” hükümleri yer almaktadır. Bahsi geçen hükümler ile öğrencilerin eğitime erişimlerinin desteklenmesi ve okula devamlılıklarının sağlanması hedeflenmektedir.